

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 novč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Volitve v tržaški okolici.

Danes naj povemo, kako so tam na naši Rivieri, v naših Barkovljah, slikovito posejanih po višinah nad obrežjem naše Adrije in po obrežju samem, kako so v tem divnem delu našega četrtga okoličanskega okraja slavili sijajno zmago, ki jo je izvojeval kakor siva skala trdni patrijotizem slovenskih prebivalcev tega okraja.

Kogar si srečeval po ulicah in cestah, sijal mu je obraz od radosti in zadovoljstva, kjer je srečal znanca, prijatelja prijatelja, stiskala sta si roko in si čestitala. V vseh prostorih »Narodnega doma« — gor-njih, v spodnjem steklenem salonu in na vrtu — je vrvelo vse popoldne, a kdo je govoril o čem drugem, nego o volitvah in o zmagi?!

Proti večeru so se prostori polnili bolj in bolj, a ko je noč legla na zemljo, je bila gneča osobito v stekleni dvorani tolika, da je bilo težko dobiti več prostora. Tikom pod odrom so se namestili pevec barkovljanske »Adrije« in rojanske »Zarje« in iz vzrado-ženi prs naših pevskih pionirjev je mo-gočno donela lepa pesem. A navdušenje je bilo toliko, da ljudje niso vedeli, kako bi eden drugemu izražali svoja kipeča čustva.

V tem splošnem kipenju si je izprosil besedo gospod Makso Cotič, da napije tržaški okolici in nje junaškim volilem. Dedje in pradedje teh okoličanov — tako je vskliknil govornik — so nastavliali svoja prsa sovražniku in s svojimi prsi so ga od-gnali ter rešili in obranili svoja slovenska tla, to sveto dedščino. Njihovi sedanji po-tomci so tudi šli danes v boj v obrambo svoje dedščine, a niso nastavliali sovražniku svojih prs, pač pa so ga sijajno premagali z zlatimi sreč, ki bifejo v teh okoličanskih prsih: sreč polnimi domovinske ljubezni, političnega poštenja in narodne značajnosti.

Tem zlatim okoličanskim sreč, tejsveti dedščini očetov, tej naši zemlji, tej domovini tržaških okoličanov je napil govornik.

Vse je dvignilo čase vse je trkalo in nazdravljalo, a pevec so intonirali »Lepa naša domovina« in žnjimi je pevala vsa dvorana.

Vrli naš Svetko Martelane — kateremu je občinstvo priredilo tako demon-strativno ovacijo, kakoršno je v resnici za-sluzil in kakoršno je še malokateri okoličan-ski rodoljub doživel — je v navdušenih besedah obračal pozornost v bodočnost. — Podajal je zlatega zrna in pozitivnih, vsega uvaževanja vrednih misli, kako naj se uredi in v kateri cilj bi v prvi vrsti obrneno naše bodoče delovanje. Ako se izvedejo osnove, kakor jih je načrtal gosp. Svetko

Martelane, mogli bomo reči, da nam je čet-rti okraj zagotovljen za vedno. Zaključek njegovih izvajanj je bil: oprimo svojo stvar na idealno rodoljubje in utrdimo svojem gospodarski obstanek!

Te besede so napravile na zbrano ob-činstvo najboljši utis in vse je govorniku viharo pritrjevalo in obnovilo prejšnjo ovacijo.

Na to je sledila pesem za pesmijo in je nadaljevalo rajanje. — Ko pa se je oglašil za besedo g. Ante Stemberger, je hi-poma utihnil vrišč in vse je postalo pozorno. Govornik je razpravljal o pomenu volitve in važnosti izvojevanje zmage. Pokazal je občinstvu s primernimi izgledi, kakov je bil prvi nastop Slovencev na tem ozemlju in kako so tržaški okoličani v svojem trpljenju in vztraj-nem boju podobni drugim svojim velikim bratom: Rusom, Čehom... In ravno zaradi tega, ker je njihovo delovanje čisto slovan-sko, je tudi zmaga tako sijajna. Pozival je narodne agitatorje, naj sedaj, po dovršenih volitvah, ne prenehajo se svojim delovanjem, ampak naj pripravijo izvoljenemu poslanecu za hrbtno trdno trdajavo, na katero se bo mo-gel isti oslanjati v vsakem kritičnem trenutku. »On ni nič brez vas, vi ste sila, vi ste moč, pred katero mora trepetati sovražnik!«

Govornik se je pridružil popolnoma iz-vajanjem gospoda Martelane, o katerem je pohvalno omenjal, da Svetko že izvršuje v dejanju, kar je tu drugim priporočal z be-sedami. Tako torej naj ostanejo volilec zdru-ženi meš seboj v rodoljubnem delovanju in izvoljeni poslanec bodi vsikdar zvest nositelj in tolmač slovenskega rodoljubja, slovenske požrtvovalnosti in slovenskega delovanja.

Ta divni govor — podan tu le v krat-kih, stisnjenih potezah — je občinstvo spre-mljalo orkani navdušenja in pritrdjevanja. Pevec so se dvignili, za njimi so se dvignile vse zbrane stotine, možki in ženske, prvi so sneli klobuke in duše so vibrirale, ko so doneli zvoki naše himne »Hej Slovani«.

Zabava je nadaljevala pozno v noč v krasni bratski harmoniji. Lahko rečemo, da Barkovlje niso še nikdar slavile takega sreč-nega dogodka toli veličastno, tako iz polnih duš, kakor v nedeljo popoldne in na večer. Slava vsikdar zvestim Barkovljanom in nji-hovim nikdar mirujočim voditeljem!

Boj za slovensko bogo-služenje.

(Iz goriških svečeniških krogov).

Pravica Slovencev do staroslov. bogoslužja.

Eden najizrazitejših zunanjih znakov, ki ločujejo in povzdigujejo človeka nad druga

globoko, a obrazi so jim bili rudeči od mraza in od naporene hoje. No, veselo so se vpenjali naprej — bila je prava slast hoditi po tem enežaem kraju. Blinjevič je z vidno radostjo gazil po snegu — nekaka gizdavost in zado-voljstvo sta mu sevala z obraza in v svoji dobri volji je pripovedoval sedaj ta sedaj oni spomin iz časov, ko je tu hodil tako kakor mladenič s tovariši, že davno pokojniki. Lev je bil ves vznepen in ni mogel najti dovolj besedi, da bi prehvalil Tomiceo radi njegove divne »ideje«. Tudi Tomica sam je bil pre-krasne volje. Vse mu je kazalo, da bo lov sijajen. V višinah ni bilo toliko snega kakor v ravnini, pak je bil Tomica gotov, da bo plena. In res so se psi, čim so jih razvezali, raztekli na vse strani in veselo njihovo ma-hanje z repi in še veseleje lajanje je pričalo, da so našli sled. Pa tudi lovci so opazili utišene zajčje stopinje. Logar Ivanča, prvi lovec v okolici, je obstal hkratu in namignil Levu, naj se ustavi tudi on. Ne da bi kaj govoril, je pokazal le na sneg, po katerem se je na dolgo vrstila malo pred utišena sled ozko-okrogle oblike v smeri do nekega grma, kjer je bilo hkratu več popolnoma po-

živa telesna bitja, je njegov govor. Ko je Bog položil s svojo vzetorečo roko ta ne-precenljivi in čudoviti dar v človekovo telo, storil je to gotovo z ozirom na človekov poklic in namen, ki mu ga je sam določil s tere, da je zaznamoval Samega Sebe človeku za cilj. Zato je moral tudi dati člo-veku tak dar in taka sredstva, ki bi ga vsposobljala za spoznavanje in doseganje do-ločenega cilja. Tako je tudi vtisnil v novo živo bitje nekako svojo podobnost: Dal mu je dušo in v tej um, ki naj mu služi za spoznavanje Njega — Stvarnika; dal mu je preumetno sestavljeno telo in s tem tudi dar govora, ki naj mu služi, kako bi lahko izražal svoje duševno spoznavanje in kako bi proslavljal svojega Početnika. Človek je od svojega začetka otrok nad vse dobrega Očeta, kateremu je koj pri prvi svoji zavesti dolžan hvaležnosti. To hvaležnost do svojega vse-višnjega Dobrotnika pa zamore človek kazati edino le v molitvi in čaščenju; drugogastika ni med neskončnim nepojmljivim bitjem in pa med omejeno človeško stvarjo. Ker je torej človek dolžan moliti in častiti Stvarnika, ima Ga hvaliti in slaviti v svojem lastnem jeziku in govoru, kiga je naučila rodna mu mati. Ta dolžnost je človeku tako lastna, kakor mu je lastno njegovo življenje, kakor mu je lastna njegova narava. Če ima človek rabiti sploh kedaj svoj materini jezik, ima ga rabiti gotovo takrat, ko se pogovarja s svojim Bogom! Dokazovati to človekovo pravico in dolžnost bilo bi brezsmiselno, ker je tako razvidna, da jo brez težave pojmuje tudi najtrša človeška butica. In vendar se godi premnogokrat ravno nasprotno! Naravna pravica, ki bi morala veljati za vse ljudi, za vse narode, se ne vrši! In tak narod, ki ni deležen tega prava, je bil in je še naš slovenski. Da se nas v izvajanju pravice, izvirajočih iz pozitivnih zakonov povsod trdo brea in zaničuje, no — na to smo navajeni in nam je nekaka dedna posebnost. Ali, da smo prikrajšani v najpri-mitivnejši, najsvetejši pravici, v pravu rab-ljenja svojega jezika v bogoslužju, to je ne-znosno, to vzbuja v človeku ogorčenost. Ta istina bi morala roditi v vsakem zavednem Slovenceu odpor, odnosno: vstrajno delovanje proti taki krivici, bodi v besedi bodi v spisu! Ako bi bili Slovenci bolj samozavestni, če bi malo bolj zaupali v svojo moč, oziroma imeli malo več pametne drznosti, bi jim ne bilo treba še le v sedanjem času zahtevati v cerkvi rabo takega jezika, ki je primeren njihovi naravi in značaju, a ob enem tudi cerkvi, in katerega bi bolj razumeli nego la-tinskega, ki je ustvarjen edino le za Ro-mane in ne za ves svet! Tak

mešanih vrst sledi in kjer je sled dobivala podolgasto obliko in so bili utisi zadnjih sto-pinj mnogo pred prdnjimi. Kakega pol metra za grmom ni bilo sledi.

— Pst — pst — tu spi — je šepnil Ivanča — oh — kako pametna zver jim je to — on ve, kaj je sneg in ve, da v istem ostaja sled, da more slediti vsako dete — pa da vidi, kaj je naredil! — V bližini lo-višča je hodil na vse strani in je tam skočil pod grm — od todi tiste dalje oblike!

Ivanča se je tiho približeval grmu in je potem nenkrat plosnil z dlanjo v dlan. V isti hip je poskočil iz grma velik zajec.

— Naj streljajo — je zaklical Ivanča Levu, no poslednji se niti ganil ni, in ko je Ivanča pomeril je zakričal nanj, naj ne strelja. Ivanča se je ves tresel od jeza in zajec jo je odkuril daleč — daleč.

— Oh — mladi gospod — kaj ste storili! Kako krasna pečenka — pravo tele.

— Nič zato! Naj mu ni bil zastoj njegov razum — je rekel Lev, in da pomiri Ivančo, mu je dal cigaro.

Ali ko je ta malo potem pripovedoval ta dogodek Tomiceo in staremu gospodu, sta

jezik je po našem prepričanju staroslovenski ali glagolica. Žal, da se temu jeziku upira najbolj tisti faktor, ki bi mu mogel najlažje in z vspe-hom pomagati do zmage! Ta faktor je naša cerkvena oblast. Fanatična nestrpnost neka-terih oblastnikov proti staroslovenskemu jeziku pa nima nobene prave in pametne podlage. Njihova protivnost bi bila edino opravičena, ako bi z uvedenjem glagolice pretila veri kaka nevarnost. A gotovo je, da bi staroslo-venski jezik v ljudstvu le še bolj vtrdil vero in jo na novo oživil v mračnih sroih. Mi Slovenci se sicer radi priučujemo tudi še bolj nenaravnim odnošajem, ali da se pošte-nemu slovenskemu kmetu poje slovenska maša v latinskem jeziku, ki ga umeje toliko, ko-likor kitajskega: to je in ostane absurdum! In to tembolj, ker imamo svoj bogoslužni jezik — staroslovenski, po starosti in svetosti enak latinskemu. —

Politični pregled.

V Trstu, 29. aprila 1903.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila).

Posl. Kliemann in dr. Schöpfer utemeljevala sta nujnost svojih predlogov in sta povdarjala, da interesi poljedelstva zahte-vajo odpoved trgovinske pogodbe se Srbijo ter da se mora preprečiti vse, kar bi moglo zmanjšati izvoz živine v Nemčijo.

Posl. dr. Lecher in dr. Ellen-bogen sta govorila proti odpovedi ter sta povdarjala, da mora industrija v prvi vrsti trpeti škodo radi prejšnjih trgovinskih po-godb in da ista ne more pogrešati izvoza na Vshod.

Tudi ministerski predsednik dr. Koer-ber se je izjavil proti temu, da bi se sedaj odpovedala trgovinska pogodba se Srbijo in da je treba določiti prej nove trgovinske po-godbe z drugimi državami, ker bodo te po-godbe odločilno uplivala na bodoči trgovin-sko-politični kurs.

Pozneje se bo seveda sklepalo tudi o novi trgovinski pogodbi se Srbijo, ako se sploh posreči doseči v to potrebno avtonomno podlago.

Po izvolitvi glavnih govornikov se je razprava o nujnih predlogih pretrgala in se je vnela precej živahna razprava glede dolo-čitve dneva in dnevnega reda za prihodnjo sejo in se je sklenilo, da bo prihodnja seja v petek.

Socijalni demokratje in Vsenemci so pre-tili z obstrukcijo in protestirali proti temu, da se hoče na dnevni red prihodnje seje posta-

oba ta dva navalila na ubozega Leva: eden ga je grajal radi pretirane sentimentalnosti, a drugi je rekel, da se Lev ne sme prište-vati častnemu stanu levcev. Lev je le zga-nil z rameni in se zasmejal. Ni mu bilo žal in spomnil se je Vere, ki bi ga gotovo hvalila.

Za malo časa so odmevala brda od stre-lov in od lajanja in klicanja lvskega. To-mica je v slavo nekolikokrat zatrobil. Vsi so streljali izvrstno. Lev je ubil osem zajcev, dve lisici in divjo mačko — pak veselju ni bilo ni konca ni kraja.

Prehodili so vsa brda in okolo tretje ure so se spustili v ravnino, kjer se je raz-prcstiral star gozdič. Niso več mislili loviti. V tem gozdu namreč stari ni dovoljeval, da bi se ubijala žival. Ali prav tu se jim je zopet namerila lisica. Ker pa se prepoved ni raztezala tudi nanjo, so se vsi spustili za njo — in stari jo je ubil. Mejem je Lev šel dalje in je v gozdiču našel na cigansko deklico, ki je pobirala listje.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal **Ksaver-Sándor-Gjalski**; prevel **M. C. XXIX.**

In dalje, nejasno — je bilo razločevati stolpe cerkva — in in črne koče kmečke. A vse je bilo kakor da spava — taka globoka tišina. Tam na najdaljnem drevescu se je v ta nežni — nežni mir glasil od mraza ali česa žalostni glasič neke drobne ptičice, pak tudi ta drobni zvok se je nosil po hladnem zraku daleč, da se mu je skoro čul odmev. Ko pa se mu je po dolgem presledku od-zvala vrana ali sraka iz množštevlnih kr-del, ki so letala leno in tužno od brda v ra-van, in iz ravani v brdo, tedaj je odmev iz jarkov in iz višin, iz dolin in z bregov od-vračal istotako tužnim glasom po tri — štiri-krat: »kvar — kvar — kvar«. In od tega se je le močnejše občutila tišina zimskega dne, toliko njegova veličastnost, kolikor njegova čarobna melanholija. Besede lovecev so odzva-njale pod nizkim svodom oblakov močno in

viti predvsem razprava o spremembi zborničnega poslovnika in zapostaviti druge važnejše predmete.

Vsled tega je zbornica sklenila postaviti pred te točko še poročili o predlogih glede podržavljenja železnice in o odpravi § 14.

Dogodki na Hrvatskem postajajo od dne do dne resnejši in zadobivajo že akuten značaj. S prvega je bankerotni — moralno vsaj — vladni zistem na Hrvatskem hotel po svojih glasilih vzbuditi v svetu (ki gleda stvari od daleč in jih torej ne more prav soditi) domnevanje, kakor da so pojavi le sporadični, umetno izzvani le od posamičnih agitatorjev in da narod sam ni v nikaki zvezi z njimi.

Danes je jasno vsemu svetu, da so te lepe — pripovedke glasil vladnega zistema na Hrvatskem. Dejstva govore, da je odporno gibanje proti nečuvni krivici, ki jo mora prenašati narod hrvatski, zajelo ves narod — na globoko in široko. O tem pričajo imena in stanovi, katerim pripada nešteto — zaprtih, priča prelita kri in pričajo zemski ostanki v grobu.

Demonstracije se neprestano ponavljajo po vsem Hrvatskem in udeležujejo se jih vsi sloji, ne izjemši — dam iz najboljših stanov. Tudi vladni krogi pojmiyo sedaj resnost položaja in pričakujejo v veliki skrbi dogodkov, ki utegnejo priti. Iz Zagreba nam poročajo, da se vladni močje niti ne čutijo varne na ulici in da jih pot vodi edino le od doma v urad in iz urada na dom. Kolika je srditost proti tem krogom, pričajo najnovejši dogodki. Včeraj so n. pr. dijaki s silo sneli slike bana Khuenia iz nekega izločnega okna, so na istih iz banovega obraza iztaknili oči in so potem bana — soveda le v prisposobi — obesili. Na kolodvoru so s kamenjem obmetavali banove vozeve. V Karlovcu je na tisoče ljudi demonstriralo proti madjarskim napisom na državni železnici. Dalje so bili izgrede v Križevcih, Božjakovini itd. Tu je prišlo do spopada med orožniki in kmeti.

In zaslepljeni zistem vlija še olje v ogenj s svojim postopanjem: se svojim nasiljem, z aretiranj, s plenjenjem listov, s policijskim proganzanjem in sosebno s propovedovanjem shodov za finančno samostalnost in v protest proti izkoriščevanju in izmezovalju dežele od strani Madjarov. Narod je lačen, narod je izpit, kmet nima najpotrebnejega za življenje in nima, s čemer bi mogel obdelovati zemljo. A temu narodu ne dovoljujejo niti toliko, da bi mogel vsaj govoriti o svoji bedi, da bi mogel potožiti. To dela slabo kri, to razburja duhove.

Narod je prišel v tisto psihološko stanje, ko ga prevladuje zavest, da, naj pride kar hoče, ne more biti huje, da more le pridobiti, ker nima nič več zgubiti.

Gospodje, ki vodijo vladni zistem na Hrvatskem, so hoteli in hočejo z brutalno silo udušiti vihar v narodu, a so pozabili na rešeni psihološki moment in zato tudi niso pomislili na staro resnico glede takih dogodkov: da se pač ve, kje in kdaj so pričeli, a se nič ne more vedeti, kje in kako nehajo!! Madjarsko nasilje je izzvalo odpor, madjarski zistem na Hrvatskem je dočivil svoj moralni polom, ali mi bi rekli, da dogodki na Hrvatskem, in to posebno že zato, ker se vrše voporedno z dogodki v ogrski zbornici in po ulicah ogrskih mest, pomenjajo bankerotni duvalistične uredbe države. Dogodki na Hrvatskem so priča akutne krize v razmerju med Hrvatsko in Ogrsko, dogodki na Ogrskem zopet priča o akutno-kritičnem stanju v razmerju med Avstrijo in Ogrsko. Bi li bilo čudo, ako se iz vseh teh dogodkov izemimo drugi dalekosežni dogodki, ki utegnejo dati oblike novi uredbi monarhije?!

Protivojaške demonstracije v Budimpešti. V parku politehnike v Budimpešti zbralo se je sinoči kakih 600 dijakov, katerim sta govorila poslanca Lengyel in Eytner.

Posl. Lengyel je rekel med drugim, da se opozicija bori z vsemi sredstvi za spoštovanje ustave in da bo za vse posledice odgovorna večina. Pozival je dijake, naj nadaljujejo agitacijo in naj o prihodu cesarja v Budimpešto uprizore javno manifestacijo, s pomočjo katere bo mogoče povzročiti padeo Szella. Dijaki so na to šli pred sedež kluba neodvisne stranke in pred uredništvo glavnega glasila Košutove stranke, kjer so privedili ovacije.

Dogodki na Balkanu. Iz Carigrada poročajo, da so se v vilajetu Solun in Mo-nastia zopet vršile bitke med ustaši in tur-

škimi vojaki, o katerih bitkah pa še niso znane podrobnosti.

Govori se, da vlada v bolgarskih vladnih krogih veliko nezadovoljstvo radi tega, ker Turčija ne izvaja reform. Ministerski predsednik Danev da se je radi tega pritožil na Dunaju in v Petrogradu.

Nekateri odlični listi pišejo, da je položaj v evropski Turčiji jako kritičen in da se Turčiji težko posreči ukrotiti Albance. Velesile pa da zahtevajo, da se na vsak način ukrote Albanci in da same — v prvi vrsti Avstrija in Rusija — nastopijo, ako bo Turčija preslabotna. Intervencija Evrope pa da bi mogla dovesti do vojne proti Turčiji, kar bi bilo za isto pogubno.

Včeraj je srbski diplomatski zastopnik pri Porti, Gruić, protestiral proti temu, da Albanci samovoljno in nasilno prehajajo preko srbske meje.

Kralj Edvard v Rimu. Včeraj popoldne se je angleški kralj Edvard VII. s kraljem Viktorjem Emanuelom vred peljal na sprehod po Rimu in okolici. Vladařja sta bila povsod navdušeno pozdravljana. Na večer je kralj Edvard v Kvirinalu vsprejel diplomatski kor in italijanske ministre.

Ministerskemu predsedniku Zanardelliju je podelil veliki kordon kraljevega reda Viktorije.

Tudi kralj Viktor Emanuel je odlikoval več členov spremstva angleškega kralja in člene angleškega poslanstva v Rimu.

Za danes je bil določen obisk angleškega kralja pri papežu.

Tržaške vesti.

Čestitka. Iz Idrije smo prejeli to le br-zojavko:

Vzradoščeni na velekrasnem vspehu ne-umornega dela, kličevo odločnim narodnim boritljem: Na zdar!

»Sokol«.

Časnikarska podlost. Na naš odgovor na neosnovane napade »Slovenca« na tržaške »voditelje« in »vod teljske kandidate«, nam »Slovenec« odgovarja:

»Narodnih voditeljev tržaških nikakor ne blatimo, ker dobro ločimo med onimi, ki so res zaslužni in katerim dajamo vse priznanje, in med onimi, ki se bavijo s takimi stvarmi, kakor je sfera Riemanje. Namesto da bi se zaganjala v nas, naj »Edinost« strokovno oceni delo samo!«

Naše čitatelje in druge slovenske ljudi pa prosimo, naj nam oni odgovore, v kaki zvezi stoji Riemanjski dogodki z romanom »Človek in pole«?

Tudi tukaj dokazuje »Slovenec«, kako je mojster v zavijanju in hinavščini. Mi mu na to polje nečemo slediti. Ali zaradi Riemanj nam meramo že povedati: kakoršno juho ste si skuhal, tako boste morali posrebiti!

Narodno slavlje v Ajdovščini Štiriji. Zmagovito se vije slovenska trobojnica v tržaški okolici. Z veseljem pozdravlja slovenski narod junaško stražo Slovanstva o Adriji. Ne da se utajiti, da so tako sijajni zmagi poleg voditeljev največ pripomogla narodna društva tržaška in okoličanska. Radostnega srea pričakujejo torej Vipaveci dneve, ki dovedo v njih sredo za slovensko idejo preza-sluzeno pevsko društvo »Kolo« kakor tudi druga slovenska društva tržaška. Bliskoma razneala se je ta vest v sleherni vas vipav-ske doline in od vseh strani čujejo se bo-drilni kliči: »Vstvarite nam na-rodni praznik!« In Binkoštna nedelja bo ta praznik. To se pa da doseči edino-le, ako se udeleži tega slavlja kar največ na-rodnih društev. Obračamo se torej do teh z iakreno prošnjo, da nas z udeležbo razveselē in ob enem tako dokažejo svojo ljubezen in spoštovanje do nevstrašenih narodnih pio-nirjev tržaških. — Zajedno naprošamo vsa slavna društva, da nam blagovolē prijaviti svojo udeležbo vsaj do 12. maja 1903. — Prijavi naj se naslavljaajo: »Veselični odsek v Ajdovščini«

Ajdovsko-šturska narodna društva.

To ni lepo! Pišejo nam: Obča navada je, da se ob času volilne borbe porabljaajo vsakovratna sredstva v to, da bo premagan nasprotnik.

Tu v Trstu je navada, da nasprotujoči si stranki (osobito za IV. razred) rabiti kako stotino izvoščkov, ki dovažajo volilce pred volilno dvorano in nazaj domov.

Med našimi volilci ni in ni bilo te na-vade in upamo, da je tudi v prihodnje ne bo.

Kar se tiče IV. razreda, bi bilo še po-trpeti — ali da se tudi v III. razredu rabi to sredstvo, to se nam zdi — da ne rečemo hujega — nemoralno!

V III. razredu volijo samo bolji trgovci in pa uradništvo. Od enih in drugih bi bilo pričakovati, da imajo svoje prepričanje in toliko moške samozvesti, da iz lastnega na-giba vrše svojo državljansko dolžnost. In menda vendar ni temu tako.

Kar smo videli na zadnjih volitvah v III. razredu — to je presegallo vse meje dostojnosti!

Kočija za kočijo se je vstavljala pred raznimi trgovinami in pred raznimi — e. k. uradi! Sami, ali v družbi z raznimi agita-torji, so se vozili gospoda trgovci in urad-niki na volišče in vse to na račun prepirajo-čih se strank!

To moramo obsojati, ker tako postopanje gospodje volilcev jemlje istim ugled! Tako postopanje ne dela časti političnim strankam, a je naravnost sramotno za volilce, ki pripa-dajo inteligentnejim krogom!

Mi govorimo tu na sploh in nočemo ka-zati na nikako določeno stranko. Dokler treba pri inteligentnih ljudeh rabiti taka sredstva, je to slabo znamenje zanje. Znamenje je, da so vzlic svoji inteligenci: ali politično nedo-zoreli in brez samostalnega mišljenja, ali pa — strahopetci, katere treba se silo vleči na volišče.

Punctum. Moralo za prihodnje volitve naj si izvajajo gospodje volilci sami!

Ah, sami ščavi so zmagali! V po-nedeljek je šla neka mestna Slovenka h neki laški gospej, po svojem opraviilu. Me-sto pa da bi omikana gospa odgovorila na uljudni pozdrav naše priproste žene, se je zadržala nanjo z besedami, kakor navedeno gori v naslovu.

Slovenska žena, je odgovorila, da to je nemožno, da bili ščavi zmagali — ko jih vendar ni pri nas, izjemši one nesrečnike, ki so v zaporih! Da pa so zmagali okoli-čanski Slavi (Slovani), to je čula tudi ona!

Gospa je spoznala, da se je urezala. Zato je menila, da ščavi ali Slavi, je — vseedno! Ko jej je naša preprosta delavska žena še bolj natanjko razložila razliko med sužnji in Slovani — se je gospa domislila, da se je tudi s tem prenačlila. Zato je vprašala našo ženo, kakega »partita« (stranke) da je ona.

Žena, ki je pametna, da-si priprosta, je odgovorila: »Gospa! jaz pripadam stranki — polenta!«

Gospa je sedaj razumela zsfkacijo in je — pretrgala ta razgovor!

Čitatelji naj sodijo, katera iz-med žen se je pokazala bolj olikano in civilizirano: ali laška »gospa« ali pa slovenska delavska žena!

Pogreb pok. Marije Kalin na Opči-nah se bo vršil danes ob 5. uri pop., in ne jutri zjutraj kakor je bilo javljeno včeraj v osmrtnici žalujoče družine.

Dogodki v Riemanjih. — »Piccolo« priobčuje nastopno br-zojavko z Dunaja:

»Grško katoliški škof v Križevcih na Hrvatskem, dr. Drohoberski, pride te dni na Dunaj na posvetovanje s papeževim nunci-jem in ministrom za bogočastje o prestopu riemanjske občine v Istri v grško-vatočni obred (v pravoslavje?) Ako bi prizadevanja škofova na Dunaju ostala brezvpešna, obrne se isti naravnost do papeža z namenom, da se občina Riemanjska ohrani katoliški veri«.

Mi nismo obveščeni, kaj je na stvari. Ali po dosedanjih skušnjah vemo, da imajo naši mladi reformatorji dobrih zvez z nekimi osebami na apostolski nuncijaturi na Dunaju in da te osebe ne služijo po svojih stanovski dolžnosti interesom katoliške cerkve. Tako si je tolmačiti ta telegram v »Piccolu«, ki je prišel gotovo preko nedelikatnih rok ita-lijanskih svečnikov v roke židovskih ir-re-dentistov, da ga izrabijo proti slovanskim katoliškim vernikom.

O tej priliki naj omenimo še par besed na naslov onih, ki so uničili katoliško cer-kveno občino v Riemanjih. Ti gospodje so se mogli osvedočiti, da nimajo pred seboj nemških knedlov, niti italijanskih polentarjev, ampak da imajo pred seboj zrele in trezne ljudi. Zato naj odložijo že enkrat onega bi-rokratskega šimelna, naj prenehajo se svojim neiskrenim postopanjem, ki je v tem, da obljub-ljajo eno, a v glavi imajo drugo.

Punctum!

Velevažna razsodba. Kakor smo že pred časom poročali, je dne 25. t. m. upravno sodišče na Dunaju sodilo v stvari domo-

vinske pravice onih, katerim je tržaški ma-gistrat odbil prošnje, ker so v zadnjih 10 letih imeli kakega svojca v mestni bolnišnici na stroške občin, v katere so spadali.

Tržaška vlada je dala prav rekurentom. Magistrat se je pritožil na ministerstvo, ka-terito je odbilo magistratov priziv in torej dalo zopet prav proslcem. Naš magistrat je šel do najvišje instance, na upravno sodišče, ki pa je minolo soboto tudi odbilo magi-stratov rekurz in s tem dalo prav pro-silecem.

Vsi oni, katerim je magistrat iz katere navedenih — pretvez odbil prošnje za dosego domovinske pravice v Trstu, dobe domovin-sko pravico, ker jo po izreku upravnega so-dišča morajo dobiti.

Stvar se bo vlekla še nekaj mesecev, ker si naš slavnj magistrat, ko gre za pra-vico revežev, jemlje precej časa; fakt pa je, da je to vprašanje definitivno rešeno in da magistrat mora kloniti!

Ozirom na invazijo inozemskih de-lavcev v Trstu, oziroma izključenje doma-čih, piše »Politik«:

Na sposobnost tujih delavcev se niti ne gleda. Importiranim Italijanom se odpušča tudi najpovršnejše delo, če tudi se s tem vsa dela močno podražujejo. Tako se je zgodilo na istrski cesti, tako na gradnji v pristani-ših, tako se godi na vseh delih, ki jih izvršujejo Italijani. Domači delavci ne morejo dobiti dela, dočim daje Trst dela tisočem ino-zemcem iz Italije! Država in dežela zahtevati od domačih prebivalcev davke, isti morajo služiti v vojski, ali delo in zaslužek se jim vzkračata, to je določeno samo za inozemce, ki tu niti ne plačujejo davkov, niti ne slu-žijo v vojski. In avstrijska vlada molčik temu, proti takim vnebo-vpjočim razmeram se noče dvi-gniti nobena roka! Kje drugje bi bilo kaj takega mogoče?!

Poštni stvari. Prihodnji torek, dne 5. maja 1903 ob 10. uri dopoldne se bo vršil v hotelu »pri Slonu« v Ljubljani 21. redni občni zbor društva e. kr. poštarjev in poštnih pomožnih uradnikov na Kranjskem, Pri-morskem in v Dalmaciji, ob enem tudi VI. redno letno zborovanje društvene bolniške blagajne. — Dnevni red obsega stanovske stvari.

Poštnemu ravnateljstvu na znanje. Iz Škedenja in okolice nam prihajajo pritožbe proti tamošnji poštni upraviteljici, katera iz-daja nemško leška potrdila na slovenska pri-poročena pisma. Le na izrečno energično zahtevo stranke, se ta mogočna gospa sicer uklanja v toliko, da izdaja nemško-slovenska potrdila, drugače pa ne!

Ako jej je kdo zagrozil, da se radi nje-nega postopanja pritožil na vžje mesto — odgovarja ista: »Mi bazilo!« (Jaz se nič ne bojim)! Za denes opozarjamo le, in se nade-jamo, da bo zadščalo.

Praznik 1. maja. Odbor tiskarjev do-poslal nam je dopis, v katerem naznanja, da so tržaški tiskarji sklenili praznovati dan 1. maja, vsled česar tudi naš list tega dne ne izide.

Dne 1. maja prirede tukajšnji socialisti veliko delavsko veselico na dirkališču Mon-tebello. Za to veselico prilepili so se po mestu lepaki in zadoščanjem smo zapazili, da so poleg italijanskih po vsem mestu tudi slovenski lepaki in da se je torej v tem ob-ziru popravila napaka, katero smo morali lani grajati, da so namreč bili slovenski le-paki prilepljeni le na nekaterih krajih izven, oziroma na skrajni meji mesta.

V proslavo splošne sijajne zmage nabrala vesela družba v Rojanu za otroški vrtec na Greti 11 K 42 st. Istim povodom je daroval gospod Auton Ščuka v Barkov-ljah 5 K.

Ali ne izzivjata ta dva izgleda v po-smenjanje?

Izlet na Konkonel (k Ferlugom) pri-redi na dan 1. majnika družba nekaterih svetoivanskih rodoljubov, kjer se hočejo v prijateljskem krogu porazveseliti po hudi volilni borbi. Sestanek na licu mesta ob 4. uri pop.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel v soboto ob 8. in pol uri zvečer svojo sejo.

Pevsko društvo »Kolo« naznanja vsem svojim gg. pevcem, da bo danes (v sredo), pevska vaja, in sicer za možki zbor.

»Slovansko pevsko društvo« naznanja vsem svojim gg. pevcem, da se bo vršila pevska vaja (možki zbor) v četrtek zvečer

ob navadni uri, in skupna vaja (mešan zbor) v soboto zvečer. Naproseni so, da se v polnem številu udeležijo teh vaj, ker je le malo časa do koncerta.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija v Rojani je daroval (po gošpici Černigoi) gospod Kristijan Dejak 10 K. Bog živi darovatelja in daj — mnogo posnemalcev!

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija. G.čna Ana Grk je nabrala o priliki slavlja volitvene znage v Škedenju 1 K 50 st., nje brat gosp. Stefan Grk dodal 2 K, v veselji družbi pri gosp. Pavloviču se je nabralo 2 kroni. — Srčna hvala!

Popravek. V včerajšnjemu poročilu o slavlju v Ljunjeru je bilo ime odličnega gosta iz Dalmacije natisneno s Kopic, a pravo ime je Kapić.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 29. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsilali dražbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: trg dala Bors, manufakturno blago in razno; ulica Remota 1 in 4, hišna oprava, konji in kočije; ulica del Bosco 31, 1 konj in 1 kočija; ulica del Monte št. 13, hišna oprava; ulica Carintia 5 in ulica Tintore 2, hišna oprava; ulica Luigi Galvani št. 3, hišna oprava; ulica Maiolica 6, 1 voz; ulica Molin vapore 1, hišna oprava; Androna del Moro 9, 1 konj; na Vrdeli 150, stroj za šivanje; ulica Ireneo št. 3, hišna oprava; Sila Promontorio 10, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 12.6, ob 2. uri popoldne 17.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.0. — Danes plima ob 10.42 predp. in ob 9.23 pop.; oseka ob 4.11 predpoludne in ob 3.39 popoldne.

Dober svet. Kdor želi nasejati lep travnik, temu priporočamo, da si naroči od c. kr. dvornega zalagatelja semen Edmunda Mauthner v Budimpešti mešanico trav imenom »Promenade« in Margarethen-Insel. Že 29 let zalaga Mauthner te semena najkrajnjim nasadom v Budimpešti Marjetinim otokom.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Samomor v živem apnu.** Na Reki se je dogodil nastopni grozni in nenavadni način samomora. Izvršil ga je palir Gerard Zuechiatti, ki je delal pri arhitektu Mattiasia. Sinčiča Zuechiattijeva, eden 10 drugi 12 let, iskala sta ga okoli 9. ure zjutraj pri novi hiši, kjer jima je bil oče uslužben kakor palir. Od tu sta šla otroka z enim zidarjem v prizemlje neke hiše, kjer je imel palir svoje apno. Odprli so vrata prostora in opazili na robu jame klobuk in sukno palirjevo. Pogledali so bližje in — zakričali v grozi. Otroka sta videla v apnu nekoliko od hrbta svojega lastnega očeta, a glava mu je bila vsa v apnu! Kmalu na to so prišli redarstveni organi in zdravnik, a zidarji so izvlekli mrtveca iz jame. Samomorilec je bilo še le 42 let.

× **Beda v Istri.** Iz Istre nam pišejo: Slavnemu uredništvu je gotovo poznana velika beda, ki vlada širom naše Istre, in še posebe v nekaterih evetočih Vodičah in po okolici. Da pa svet izve, kako daleč smo prišli v teh krajih, povem naj, da se morajo sedaj naši Vodičani boriti proti groznemu gladi! Nekdaj so ti dobri in pridni ljudje prodajali oglje in druge predmete po Kranjskem, Štajerskem, v Trstu in celo do Budimpešte.

Danes je ta trgovina skoraj popolnoma propala in nekdanjim Vodičanom ne preostaja drugega, nego prodajati, komad za komadom, svoja zemljišča!

Mnogo njih bi radi šli v severno Ameriko in si tam prislužili vsaj toliko, da bi si ohranili dedno grudo zemlje, toda razna naša županstva nečjejo dajati prošilec potnih listov!

Je vse prav: izseljevanje je hudo zlo in le hvalevredno je, ako oblasti gledajo, da se prepreča zlo, ako gledajo, da ljudje ne zapuščajo svoje grude zemlje. Ali potem je oblastim, državnim in deželnim, še neka druga nujna dolžnost: skrbeti morajo, da bodo mogli ljudje živeti na svoji zemlji! Tako pa, ne dovoljevati jim v tujino, a doma jim ne dajati ekstenzivnih pogojev — ne dovoljevati jim izseljevanja, a doma puščati jih, da ginevajo od gladi — to se pravi ljudi tirati v obup. Aut — aut: ali naj dežela in država sto-

riti potrebno za to revno ljudstvo, ali pa mu morajo dovoliti, da si drugod išče služka!

Oni, ki so poklicani, naj razmišljajo in naj pridejo z dejanji!

Naše ljudi ogorča še posebno, ker vidijo, da se v sosednji Kranjski ne delajo izseljevanju skoro nikake ovire! Ljudje si tolmačijo to kakor krivično dvojno mero. Ne morejo umeti tega, da se na Kranjskem dovoljuje izseljevanje celo 15—16 letnim mladencem (seveda do dobe, ko treba na vojaški nabor), mej tem ko se v Istri zabranjuje to celo polnoletnim in takim ljudem, ki so zadostili svoji vojaški dolžnosti.

S solzami bi morali pisati, ako bi hoteli natančno opisati vso bedo, ki vlada po nekaterih krajih Istre. To je grozota, ki pretresa človeku dušo. Zato pa: videant consules! — da ne bo prepozno, da ne bo primoran svet — kakor je sedaj v Dalmaciji — gledati tudi v Istri, kako v moderni, civilizirani državi dopuščajo, da ljudje umirajo od gladi!

× **Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj** bo imelo svoj občni zbor v Sežani dne 7. maja t. l. ob 10. uri predpol. Vspored: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Ove-rovljenje zapisnika zadnjega zborovanja. 3. Referat: »Nadzorovanje v cerkvi«. 4. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo. 5. Volitev novega odbora. 6. Volitev delegatov za zborovanje društva »Zaveze«. 7. Predlogi. 8. Pevske vaje.

Na obilno udeležbo uljudno vabi
o d b o r.

Vesti iz Kranjske.

× **Prva javna vinska poskušnja v delelni preskušalni vinski kleti v Ljubljani** je bila nepričakovano dobro obiskana. Prišlo je več domačih in tujih gostilničarjev in kupev ter mnogo odličnega ljubljanskega občinstva, da se prepriča o tem novem podjetji in da povzije čisto pristne kranjske vinske kapljice. Zvečer je postalo prav živahno vrvenje. Prišel je tudi gospod župan Ivan Hribar s soprogo. V obče so vsa razstavljena vina ugajala, toda splošno hvalo so žela kvalitetna vina, namreč rizling, burgundec, silvanec, karmenec, sipa in zelen. Istotako so bolj, ugajala vina napravljena po umnem kletarstvu, t. j., da niso kipela na tropinah, kar naj si posebno Vipavci, ki se s svojim pridelkom odlikujejo, upoštevajo. Ker je ta klet le posredovalnica, so si kupeci pridno zabeleževali naslove posamičnih producentov ter zahtevali razna pojasnila, katera sta jim dajala gg. deželni potovalni učitelj Gumbač in ravnatelj G. Pirc. Tuji kupeci s Koroškega, Štajerskega, Gorenjskega in celo s Tirolskega, so bili o dobroti nekaterih vin prav iznenadeni. Neki Tirolec je sam priznal, da se morejo kvalitetna kranjska vina, kakor rizling, burgundec, silvanec, karmenec i. dr., kosati s tirolskimi boljimi vini, ter se je laskavo izrazil o tem koristnem podjetji, ker na ta način bo vsaj vsakemu dana prilika, prepričati se o pridelku in dobroti kranjskih vin.

Razne vesti.

Eadi groznega zločina so zaprli te dni v Parizu 30 letnega goslarja Truberta. Skozi dve leti je mož sviral v gledališču Théâtre de châtelet in v tem času je živel z mlado Parižanko Evgenijo Ganyenet. Pred nekoliko meseci pa jo je zapustil in odšel v svojo domovino, v Algirijo, da se tam oženi. Ali ona — za njim. Ker se je ni mogel rešiti, jo je ubil. Po lastnem pripoznanju je držal njeno truplo 14 dni na svojem stanovanju, a ker se je bal, da bi ga ne izdal snrad, je začel kos za kosom njenega trupla zakopavati v okolico Biskre. Na to se je ukreal v Marzeli in od tam je prišel v Pariz. Tu pa so ga zaprli, ker je njegov zločin prišel na dan. Našli so bili namreč glavo umorjene. Sam je priznal, da je tisti večer, ko je ubil Ganyenetovo, hitro stlačil truplo v neko vrečo, odšel v kazino v Biskri in — igral na karte. Stariš pokojnice so se le potem sodišča izvedeli za grozno modo svoje bčere.

Književnost in umetnost.

Ivo Šorli: »Človek in pol«. (Zvršetak) Iz teh odstavkov je razvidno, da je Rihard pričetkom romana popoln aristokrat, v polnem pomenu besede, ker veruje v nepre-skočljivo steno med nižjimi sloji in med iz-

obraženci. Sredi romana pa se izpreminja njegova vere v nevero in ne veruje več v nepreskočljivost stene med maso in inteligenco, toda s pridržkom, da njegova ura še ni prišla. Konec romana pa se nam razlaga, da deljuje. Vidi se, da Rihard ni risan v temeljni potezi povsem logično, oziroma analogni, in nastaja vprašanje, ali nam je avktor res hotel predložiti sliko takega nadčloveka, kakoršnega je postavil Nietzsche? Po prvem izreku, in ti izreki silijo vendar z vso močjo nad površje, bi se tudi pozneje ne smel spustiti na delo, ker je po njegovem mnenju masa nera bna, a brez mase s i n a r o d n e g a d e l a n i t i m i s l i t i n e m o r e m o ! Le med ljudmi postaja človek velik. Vkljub temu pa izrekamo svoje skromno mnenje, da je abotno misliti, da bi bili taki ljudje, če bi bili tudi logično izvedeni, tedaj pravi Nietzschejani, v resnici rešitelji in pravi vodniki naroda. Ta oblika je na političnem, kakor na narodno-gospodarskem polju stara naviaka, in lepa, prelestna, le v literaturi. Ravno tako ekstremni in v praksi neraben, toda kakor oblika in sam na sebi lep je tudi Tolstega nauk, ki brani maso. Na eni strani ekstremna aristokracija, na drugi ekstremna demokracija. Eden nauk temelji na romanskemu caesarizmu in machiavellizmu, drugi pa na azijski, odnosno slovenski udanosti in pohlavnosti, ki ne more vztrajati brez absolutnih vladarjev. Danes ne drži ne eden, ne drugi nauk. Človeško življenje in mišljenje je pregloboko, da bi se zadovoljilo z navadno dresuro, z nepogojnim imperativom ali pa z onimi osladnimi besedami o ljubezni svojega bližnjega. Sicer se pa v nas Slovenceh brez neke gotove toplote, brez čustvovanja, ki naj prešinja vsakega, bodi kmet, bodi gospod, nič opraviti ne da. Volé vam uhaja iz jarma in le toliko večja bo njegova zbe-ganost.

Če zahajamo med navadne ljudi, ne gremo tudi že pod nje. Poleg tega je pa nevarnost, da se tak nadčlovek prelevi v psevdo-nadčloveka, ki ima le bistre oči, krepko voljo, a trdo butico. Toda zadosti.

Rihard, ki je v obče simpatičen značaj, pa ima na sebi še neko drugo potezo, ki je za nas posebno zanimiva, v nas še malone nova in popolnoma primerna njegovemu značaju. O značajih sodi namreč: »Večina iz-med krepkih, čistih značajev, ki so zmožni hoditi v zrelejših letih lepa, prava, ravna, čista pota, ne da bi jih moglo še kaj speljati z njih, večina takih značajev, se je oprala v mladih letih v — blatu življenja!«

Nekako čudno so take besede filistru, a praktične so in pritrlditi mu moramo v polni meri. Največ zakonskih razporov nastaje pač vsled medsebojnega neumevanja in umeti se pravi skusiti. Bitka, a neovrzna resnica!

Ostali značaji v tem romanu so risani dosledno in markantno. Ne sme se prezreti tudi to, da stoji drugi del tega romana, in sicer od tam naprej, ko izgine Rihard s pozorišča, od peripetije dalje, ko opisuje avktor Plesichev ruin, glede napetosti veliko nižje od prvega dela, v katerem nastopa Rihard tako, da čitatelj to spremembo dobro občuti. Prvi del pa je pisan res zanimivo, napeto, krasno.

Ivo Šorli ni pevec bolnih rož, odurno mrzlega staza, ampak pevec solnce, moči in kreposti, in ravno to nas navdaja z upanjem, da nam ustvari še mnogo, mnogo lepega.

Brzjavna poročila.

Nov kanonik v Rovinju.

DUNAJ 29. (B.) »Wiener Zeitung« objavljaja: Cesar je imenoval pomožnega duhovnika v Vednanu, Petra Pavla Bartolija, kanonikom kolegijalnega kapitelja v Rovinju.

Kralj saksonski.

DUNAJ 29. (B.) Kralj Saksonski je odpotoval danes ob 8. uri 50 m. v Monako, v obiske pri princu regentu Luitpoldu. Kralja je cesar spremil do kolodvora, kjer sta se monarha priročno poslovila.

Kulturni boj na Francozkem.

CHAMBERY 29. (B.) Polkovnik Choubertin, poveljnik 4. dragonskega polka, ki je bil dobil nalog, naj vede 2 eskadrona v Grand Chartreuse, je zahteval brzjavno od vojnega ministra, naj ga stavijo v pokoj.

Kralj angleški v Rimu.

RIM 29. (B) Na današnjem gala obedu je kralj Viktor Emanuel napl kralju Edwardu in je izvajal, da je bila Anglija vsik-

dar prijazna Italiji v dobrih in slabih časih. On se nadeja trdno, da bo to vzajemno prijateljstvo trajalo večno in da bo vedno prisrčneje.

Kralj Edvard je odgovoril, izrazivši svoje popolno zaupanje, da nikdar ne nehajo od davno obstoječa čustva vzajemnega prijateljstva. Mi dva oba ljubiva svobodo in svobodne naprave in s temi velikimi cilji pred očmi smo hodili skupno po poti civilizacije, o čemer smo se ob enem trudili za vzdržanje splošnega miru. Gotovi smo, da bomo vsikdar združeni za stvar svobode in civilizacije v splošni blagor in razvoj vseh narodov.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcijske lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcijske lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadrge v Gorici (Solkan)
vpisane zadrge z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoi
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.

Proti
kašlju, grižolu, hripavosti, kataru, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
PASTIGLIE LA PRENDINI
Čudovit učinek pri pevolh, govornikih, prepovedni-
kih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škaflicah v Prendinijevih lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.
Škaflička stane 60 stotink.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 25. A.
(v lastni hiši)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

MATTONI
GISSHÜBLER
naravnost
niskotlačna tlačila

PREDNO KUPITE
- - - **PERILO**
blagovolite obiskati
veliko skladišče angleške
platenine in kotenine
t v r d k e
Vittorio Gasperini
TRST — ul. Nuova 15. — TRST
kjer se prodaja po stalnih cenah
z 10% odbitkom.
Kdor nakupi blaga za 10 K vdobi poseben dar.
VZORCI SB NE DAJAJO.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne namene.

Redka prilika

po čuvano nizki ceni!

400 komadov le gld. 1.90

1 krasna pozlačena precizijaka ura (anker) kaže sekunde, 36 dnevnim tekom, 3 letno jamstvo; 1 prve vrste novčarka od usnja; krasen prstan za moške z imit. biserom; 1 najfin. nožič; 1 kravatna spila simili biseri; 1 garnitura gumbov od double zlata za manšete in srajce; 1 žepno ogledalo; 5 krasnih predmetov, ki vzbujajo smeh; 1 pisalno orodje od niklja; 25 predmetov za dopisovanje; 1 krasna parčka broša za dame; 1 par gumbov od simili biserov (jako premočljivi); 1 krasen album s 36 podobami in še 300 drugih potrebnih predmetov. Teh vseh 400 komadov, izmed kojih je ura sama toliko vredna, pošilja proti povzetju za samo gld. 1.90 dunajske centralna zaloga Pink Lust, Krakov, 66.

Za kar ne ugaja se vrne denar.

Za zmanjšati velikansko
Zalogo blaga,
prodaja po redki
priložnostni
ceni

F. PIANO Borzni trg št. 4.

konfekcije
židano in vol-
neno blago, pre-
proge, pregrinjala in
snovi za pohištvo.

TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON
dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno.

Mladenič, 18 let star, bi stopil rad vslužbo, kakemu risarju ali mojstru. Najraje za slikanje podob (kvadratov). Ponudbe najre pošiljajo doo šifro „Z. B.“ Trst, Barriera vecchia, poste restante.

Stanovanje in hrano v dobi kot dijak ali samostalen gospod po zmerai ceni. Naslov pove uprava „Edinosti“.

!! V korist !!
„Osrednji šolski Matici“
Humpuleška sukna
... in lodni. ...

Moderno blago za obleke iz čiste ovčje volne po nizkih cenah priporoča

Karol Kocian
tovarna sukna
Humpolec Češko
Uzorci sastonj in franko.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva
Andrej Jug
TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST
priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.
Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

Popolna likvidacija!
Radi podretja hiše, prodaja
čevljarnica Madriz ul. Sv. Antona
celo zalogo obuvala v velikom izboru za moške, ženske in otroke. Razprodajalne cene radi opustitve obrti.
Uljudno se naproša za obilen obisk.

Prodajalnica obuval G. Mayer Grego.
TRST. — Riborgo št. 19. — TRST.
Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode črna, angleška po gld. 3.20, rumena, po gld. 3.50. Specijaliteta obuval za dečke.	Obuvala za gospe. črni ali rumena, angleška po gld. 3.50 nizki čevlji lakirani a beli po gld. 1.90 Naročbe po meri.

Izbor oblek za moške in dečke.

Podpisani javlja da je prevzel poznano pekarno g. Tram-puža, Via Foscolo št. 2. Prodaja vsakovrstne moke, kruha, sladčic in drugo. Sprejema tudi kruh v peko.
Priporoča se udano
Rihard Grom.

OSMICO
sem odprl danes na Proseku, kjer točim lastni pridelek, črno po 36 kr., belo po 32 kr. liter.
Se priporočam za obilen obisk
Anton Nabergoj,
posestnik na Prosek, n

Gulielmo Brod & C.
poznana trdka s
POHIŠTVOM
najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14
TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

Obuvala!
Pri Pepetu Kraševcu
zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.
Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljajte po poštne proste.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se zvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča
Josip Stantič čevlj. mojster.
Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

Albert Brosch
TRST - Ul. S. Antonio 5. - TRST
kožuhar in izdelovalec čepic.
ODLIKOVAN NA RAZSTAVI v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in čepic za civilne in vojaške osebe.
Izrhuje vse poprave najhitreje in ekonomično. Shranjuje kožuhovino in misko obleko ter jamči za vsako škodo proti molem in ogaju.

Prodajalnica
zelenjave, sadja, piva, vina in sladkarij je na prodaj. Več pove naša uprava.

TISKARNA „EDINOST“
sprejema naročila
vsakovrstnih tiskovin.
Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ
v Celju, Graška cesta šte. 12
priporoča svojo veliko zalogo
najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, opravi za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.
Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.
Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.
Postrežba točna.
Cene nizke.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Polnovplačani akcijski kapital **K 1.000.000**
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.
Zamenjava in eskomptuje
izžebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic.
Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu (Dalmacija.)
Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.